

**ДО
МАРИЯ БЕЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ПО
ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

ОТНОСНО: Документи във връзка със Законопроект за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност № 954-01-70 с дата на постъпване 13/09/2019 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО БЕЛОВА,

На Вашето внимание представям становище и документи във връзка със Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗИД на ЗВД) 954-01-70 с дата на постъпване 13/09/2019 г.:

1. Становище на Фондация „Четири лапи“ във връзка със ЗИД на ЗВД № 954-01-70 от дата 13/09/2019 г.

2. Представително проучване за нагласите към кожата с косъм в България.

Проучването е извършено от Институт за социални изследвания и маркетинг през месец юни 2018 г. по поръчка на Фондация „Четири лапи“. Анкетирани са 1021 пълнолетни граждани от цялата страна чрез пряко стандартизирано интервю по домовете.

3. Научно становище за оценка на риска чрез анализ на информация, свързана с отглеждането на Американска норка за ценни кожи в животновъдни обекти на територията на Р. България, Център за оценка на риска по хранителната верига към Министерство на земеделието, храните и горите.

Фондация **ЧЕТИРИ ЛАПИ**
Организация за защита на животните
ул. „Пиротска“ № 8, вх. А, ет. 1
София 1000, България

тел.: +359-2-953-17-84
факс: +359-2-952-11-98
e-mail: office@four-paws.bg
www.four-paws.bg

Райфайзен банк България
BIC RZBBSG SF
IBAN (BGL): BG88RZBB91551060388714
IBAN (EUR): BG76RZBB91551460388703

Документът дава информация за идентификация и оценка на риска, свързан с отглеждането на вида Американска норка и заключения, сред които:

„Американската норка (*Neovison vison*) не е включена в списъка с инвазивни видове в Европа - Регламент(ЕС) No1143/2014. Независимо от това трябва да се има предвид, че Американската норка е изключително силен и агресивен хищник, който бързо се размножава и измества популациите на силно застрашената Европейска норка, както и други животни от семейство Порови, тъй като им отнема територии, конкурира се с тях за храна и подслон.

България е ратифицирала Европейската конвенция за защита на животните, отглеждани за селскостопански цели (ETS No 87) и е длъжна да въведе в националното си законодателство залегналите в нея принципи и норми.

Научната литература изобилства от съобщения, които показват широката палитра от заразни, ивазивни и зоонозни заболявания на вида Американска норка.“

4. Икономически и финансов анализ на индустрията за ценни кожи в България, изготвен от Димитър Събев.

Според автора на база на приведените данни и извършения анализ, може да се стигне до следното заключение:

„Щетите за обществения морал и репутацията на България, заедно с рисковете за населението от пренос на зарази и рисковете за биоразнообразието от инвазивната Американска норка, в допълнение към обезценката на имотите на жителите на с. Маджерито и щетите за личните стопанства, на фона на несигурната финансова отчетност на инвеститора и основателни съмнения за привилегировано третиране от институциите, в допълнение към потенциални значителни-публични разходи за борба с инвазивния вид – вероятно в размер на 1 млн. лв. годишно, внушително надхвърлят реалните и потенциалните публични икономически ползи от отглеждането на животни за ценните им кожи: около 0.5 млн. лв. разходи за възнаграждения и 0.1 млн. лв. разходи за социални осигуровки, извършвани от компания с отрицателен собствен капитал и силно неблагоприятни финансови показатели.“

5. Извадка от базата данни UN Comtrade, хранилище на официалните статистики за международна търговия и съответните аналитични таблици.

В базата данни UN Comtrade, хранилище на официалните статистики за международна търговия и съответните аналитични таблици, износът на ценни кожи от България за 2017 г. е 11,309,039 долара, а за 2018 г. - 19,290,057 долара. В същото време липсва прозрачност как публично достъпният отчетен приход от фермите за Американска норка в България за същите години се съотнася с това число.

6. Извадка с проекти по програмата LIFE на Европейския съюз, финансиращи дейности за контрол на инвазивния чужд вид Американска норка.

Фондация ЧЕТИРИ ЛАПИ
Организация за защита на животните
ул. „Пиротска“ № 8, вх. А, ет. 1
София 1000, България

тел.: +359-2-953-17-84
факс: +359-2-952-11-98
e-mail: office@four-paws.bg
www.four-paws.bg

Райфайзен банк България
BIC RZBBBGSF
IBAN (BGL): BG88RZBB91551060388714
IBAN (EUR): BG76RZBB91551460388703

Наред с потенциалните загуби на публични средства при неспазване на законодателството на ЕС, при създаване на популация от Американска норка в природата, добивът на кожи би изисквал значителни финансови средства за справяне с разпространението на вида, с което различни европейски държави продължават да се борят вече повече от 20 години. За този период по европейската програмата LIFE са финансирани голям брой инициативи, адресиращи основно заплахите за защитените местни видове.

Премахването на Американската норка от околната среда е трудно. Затова инициативите за улавяне и премахване на норки включват огромно количество работна ръка, която не винаги е налична на местно ниво. Разходът за такива широкомащабни операции е сериозна пречка за справяне с Американската норка като инвазивен вид. Общата сума само на един от проектите, насочен изцяло към премахването на Американската норка в природата, е над 2,7 милиона евро. LIFE00 NAT/UK/007073 „Контрол на норката за защита на важни птици в защитените зони на Западните острови в Шотландия“ е на обща стойност 2,762,834.00 евро.

7. Occurrence of the American Mink *Neovison vison* (Schreber, 1777) (Carnivora: Mustelidae) in Bulgaria, изготвен от Йордан Кошев.

“В периода 01.08.2017 г. - 11.03.2019 г. са проучени появата и потенциалните щети на избягали норки в района на най-голямата ферма за Американска норка в България (с капацитет около 128 500) близо до село Маджерито (област Стара Загора). Проучването показва 54 записа на общо 108 избягали норки, от които 27 са открити в дивата природа, включително два записа на норкови пътеки в местността Натура 2000 BG0000425 „Река Съзлийка“. Най-голям брой (72%) е регистриран в края на зимата и началото на пролетта, което съвпада с първия период на размножаване на животните. В природата норки са били открити на разстояние до 6 км от фермата и в селища на разстояние до 8 км от стопанството. Наблюдава се негативно въздействие на избягалите норки върху местното население и икономиката. Увеличаването на броя и капацитета на фермите за норки несъмнено ще доведе до увеличаване на броя на избягалите норки и ще увеличи вероятността от създаване на популация от диви животни в България.

Норките показаха силно отрицателно въздействие върху местните хора и икономиката, като най-засегнатите видове са кокошки / пилета, отглеждани риби в рибарници, зайци, овце и домашни любимци. Увеличаването на броя и капацитета на фермите за норки, въпреки мерките, насочени към намаляване на бягствата, несъмнено ще увеличи броя на избягалите норки, както и шансовете за установяване на популация в дивата природа. Районът на област Стара Загора има силно развита мрежа от реки, напоителни канали, оризови полета, малки резервоари и други обекти, което го прави особено подходящ за установяване на този вид и неговото разпространение.“

8. Карта на ефективно заетото местообитание на вида *Lutra lutra* в границите на защитена зона BG0000425 Река Съзлийка.

Фондация ЧЕТИРИ ЛАПИ
Организация за защита на животните
ул. „Пиротска“ № 8, вх. А, ет. 1
София 1000, България

тел.: +359-2-953-17-84
факс: +359-2-952-11-98
e-mail: office@four-paws.bg
www.four-paws.bg

Райфайзен банк България
BIC RZBBBGSF
IBAN (BGL): BG88RZBB91551060388714
IBAN (EUR): BG76RZBB91551460388703

Освен риска от увреждане на местни видове от дивата фауна, не е за подценяване и рискът от попадане на вида Американска норка в Natura 2000 зоната BG0000425 „Река Съзлийка”, местообитание на голям брой защитени местни видове.

9. Програмата LIFE и инвазивните видове 2014 г., стр. 52 - 55 - Управление на вида Американската норка.

Инвазивните хищници могат да бъдат значителна заплаха за много местни видове в ЕС: Когато са инвазивни чужди видове, променят баланса на другите местни диви видове и/или на плячката им. Те могат дори да причинят радикално увреждане на цялата екосистема. Един от най-проблемните инвазивни чужди хищници е Американската норка (*Neovison vison*), полуводен хищник в сладководни и морски местообитания.

Американската норка също може да окаже вредно въздействие върху определени икономически дейности, като аквакултури, свободно отглеждане на пилета, развъждане на дивеч и др. Инициативите за улавяне и премахване на норките включват огромни усилия и работна ръка, която не винаги е достъпна или налична на местно ниво.

10. Факти за законодателството във връзка с животните, отглеждани за ценни кожи в ЕС, Fur Free Alliance.

Много държави-членки на ЕС вече са приели законодателство за забрана или ограничаване на отглеждането на животни за кожата им.

Приложените документи са отпечатани по отделно за всеки от членовете на Комисията по земеделието и храните. Оставаме на разположение за въпроси и допълнителна информация, свързана с темата и със становището ни по нея.

30.01.2020 г.

ВНОСИТЕЛ:

Д-Р МАРИНА ИВАНОВА

ФОНДАЦИЯ „ЧЕТИРИ ЛАПИ“

Фондация ЧЕТИРИ ЛАПИ
Организация за защита на животните
ул. „Пиротска“ № 8, вх. А, ет. 1
София 1000, България

тел.: +359-2-953-17-84
факс: +359-2-952-11-98
e-mail: office@four-paws.bg
www.four-paws.bg

Райфайзен банк България
BIC RZBBBGSF
IBAN (BGL): BG88RZBB91551060388714
IBAN (EUR): BG76RZBB91551460388703